

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek, 31. maja 1932.

Štev. 61.

Težave v deviznem prometu

Svetovna kriza je povzročila v mednarodnem trgovskem prometu s poostrenje deviznih predpisov občutne težave. Sila razmer je prisilila države eno za drugo, da so zavarovale svoje interese s poostrenje deviznih predpisov. Temu vzhledu je sledila tudi naša država in odredila, da se dolgovi iz trgovskega prometa z inozemstvom morejo plačevati s pologom ustreznih vsote dinarjev na začasno vezan račun pri eni pooblaščenih bank. Inozemski upniki so bili in so samo deloma zadovoljni s to odredbo. Nekaj je med njimi tudi takih, ki še s poravnavo svoje terjatve tem potom ne zadovoljujejo, drugi pa hočejo za dobavljeno blago plačilo v tujih devizah v naprej, kar spravlja posamezne firme v precejšnje težave, posebno če gre za blago, katero nujno potrebujejo, da morejo vzdržati svoj obrat. To velja v prvi vrsti za sirovine, polfabrikate in pomožna sredstva, pa tudi drugo neobhodno potrebno blago. Naša Narodna banka izkuša te težave omiliti na ta način, da iz skromne zaloge tujih deviz, ki jih ima na razpolago, izkuša vstreti vsaj najnujnejšim potrebam gospodarstva.

Položaj, kakršen je, trajno ni vzdržen. Da se ga pa v okviru obstoječih predpisov vsaj nekoliko olajša, je sklenila naša država z različnimi državami sporazume o kliringu, n. pr. z Avstrijo in Švico, dočim so s Češkoslovaško tozadevna pogajanja v teku in se utednejo v par dneh z uspehom zaključiti.

Vprašanje deviznih olajšav v mednarodnem prometu se je obširno razpravljalo na zasedanju mednarodne trgovske zbornice v Innsbrucku. Inicijativo za to je dal na tem zasedanju pomočnik ministra trgovine in industrije g. Mohorič, ki je sprožil zamisel med-

narodnega kliringa. Njegova tozadevna izvajanja so vsi udeležniki kongresa jako simpatično pozdravili. Poverili so mu nalogo, da izdela konkreten predlog v tej smeri, ki se naj bi obravnaval na posebni konferenci v Münchenu. G. Mohorič je po naših informacijah tej želji ustregel in se je konferenca za uresničenje tega ne le za naše gospodarstvo, temveč za gospodarstvo vse srednje Evrope važnega predloga že vršila.

Zamisel mednarodnega kliringa je našla živahen odmev tudi v gospodarski javnosti. Te dni piše zagrebški »Morgenblatt« iz Brna: Ustanovitev kliringa karteliranih emisijskih bank je gotovo najplodovitejša zamisel, ki se je do zdaj pojavila, da se mednarodna trgovina iz kaosa usmeri v pameten tir. Kar daje tej ideji razen njene notranje vsebine posebno vrednost, je dejstvo, da jo je mogoče hitro uresničiti, ker ne tangira v nobeni obliki bodočih pogodb in da je v stanu trenutno ustaviti nadaljnji razkroj mednarodnih trgovskih odnosov. Kliring naj v trgovskem prometu med udeleženi državami izloči nevarnost razvrednotitve valute. Prepreči naj nagnjenje za paniko in uglađi pota za mirno in enakomerno izmenjevanje blaga...

Ureditev nepravil v mednarodnem deviznem prometu je s predlogom g. Mohoriča na dobri poti. Predlog je pokazal smer, v katero mora iti naše prizadevanje, da si v lastnem interesu olajšamo gospodarsko udejstvovanje, ki je vsaj v nekaterih panogah danes še brezpogojno navezano na inozemstvo. Nepravilike, ki se pojavljajo v praktičnem življenju dan na dan, nam nujno velejavajo, da se oklenemo rešilne bilke, ki se nam nudi in ki je v stanu pomagati nam v sedanjih težavah.

Od dela za organizacijo je odvisno vse

Vsak stan ima tisti ugled in tisto veljavo v javnosti, ki sta mu jih priborila njegova organizacija in njegov tisk. Mogli bi naravnost reči, da je jakost vsake stanovske organizacije naravnost merilo za veljavo, ki jo ima dotični stan v javnosti. Zlasti v dobi splošne in enake volilne pravice se je to vedno jasno pokazalo. Tudi socialno najšibkejši sloj je mogel naravnost odločilno uplivati na potek dogodkov, ker so bile vse njegove sile združene v stvarni organizaciji in zato uplivala skoraj stodstotno. Nasprotno pa je bil dostikrat socialno tudi najmočnejši sloj potisnjen čisto ob stran, ker se ni mogel opreti na močno lastno organizacijo, ker je pozabil organizirati vse svoje sile. Prav tako je bil dostikrat tudi najštevilnejši stan brez pravega upliva, ker ni bil organiziran, dočim je mogel neprimerno številčno slabše sloj uveljaviti vse svoje zahteve, ker je z dobro organizacijo mogel hkrati položiti vse svoje sile na tehtnico.

Organizacija je ključ za veljavo, ki si jo more priboriti vsak stan v javnosti, od njegove veljave v javnosti pa je odvisno njegovo blagostanje.

Gospodarski krogi se važnosti stanovskih organizacij niso vedno zavedali v dovoljni meri. Zlasti v popreobratnih časih so vsled tega morali dostikrat plačati račune za uveljavljene zahteve drugih stanov. Tako je davčno breme padlo v preveliki meri na gospodarske sloje in tudi v socialni zakonodaji bi bile potrebe in zahteve gospodarskih krogov vse drugače uveljavljene, če bi takoj spočetka vsi storili svojo dolžnost do organizacije. Omenjamo pri tej priliki le eno kričečo dejstvo, da n. pr. ni trgovca, ki ne bi plačeval za socialno zavarovanje, a je pri tem sam popolnoma nezavarovan. Naravna posledica tega je, da mora toliko trgovcev iskati na stara leta zatočišče v ubožnici.

Če niso vsi storili svoje dolžnosti do stanovske organizacije, je pa vendar bilo mnogo trgovcev, obrtnikov in industrijcev, ki so se vedno zavedali velikega pomena organizacije in ki so naravnost idealno delovali za prosih in napredek svojih organizacij. Zasluga teh idealnih mož je, da niso bili gospodarski krogi v popreobratnih časih še bolj potisnjeni ob stran in samo zasluga teh mož je, če pridobivajo gospodarski krogi vedno bolj na veljavi. Med temi zavednimi možmi so nekateri, ki so naravnost vzor požrtvovalnega dela za organizacijo in za stanovsko glasilo. Ako iz vzamemo znane naše pobornike, kakor Jelačina, Kavčiča, Weixla, Elsbacherja, ki jih vsi dobro poznamo, so večinoma to ljudje, ki so širši javnosti čisto nepoznani, ker se nobeden teh mož noče siliti v

TEČAJ ZA PRAKTIČNO DELO NA MIZARSKIH STROJIH

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani opozarja mojstre in pomočnike mizarske stroke, da priredi ob času velesajma od 6. do 11. junija t. l. večerni tečaj za praktično delo na mizarskih strojih in sicer v delavnici Andreja Kregarja, mizarskega mojstra v Vižmarjih pri Št. Vidu. Tečaj se bo vršil dnevno od 18. do 20.30 ure zvečer. Sprejme se samo deset udeležencev. Predaval bo absolvent specialne lesne industrijske strokovne šole gospod Ivan Kregar ml., ki bo udeležencem pokazal vse načine uporabe mizarskih strojev, opozoril med drugim tudi na nevarnosti pri delu ter udeležence seznanil obenem z najmodernejšimi me-

ospredje. Tiho in brez vsake reklame vrše svoje delo, nosijo vse breme organizacijskega dela in so vedno pripravljeni na žrtve, če so te potrebne. Večina vseh organizacij gospodarskih slojev živi le od dela teh tihih, a zato tem bolj zaslužnih delavcev.

Posebne zasluge pa je treba priznati onim zavednim gospodarjem, ki skrbijo za svoje stanovsko glasilo. Posebej je treba poudariti delo teh ljudi, ker je le premnogo onih, ki omalovažujejo pomen stanovskega glasila. Še vedno je razširjeno mnenje, da zadostuje redno čitanje političnih dnevnikov, pri tem pa se pozablja, da tudi najbolj urejen političen dnevnik vendarle ni glasilo stanu in da zato ne odtehta pomena stanovskega glasila. Kajti stanovsko glasilo je čisto last organizacije in čisto ter izključno v službi interesov svojega stanu in tega ne more nuditi noben političen dnevnik.

Kaj pa more zaveden trgovec napraviti za svoje stanovsko glasilo, to zlasti lepo dokazuje n. pr. predsednik gremija v Murški Soboti g. Čeh. Ne samo, da je sam naročnik na list, temveč je naročil list tudi za druge netrgoce, da jih tako seznanjajo s položajem in težnjami trgovca ter je pridobil listu celo vrsto novih naročnikov iz trgovskih krogov. Čimvečji je krog naročnikov, tem večji je ugled lista in s tem večjim uspehom brani interese trgovstva. Načelnik murskosoboškega gremija pa tudi stalno objavlja vse objave gremija in uradne objave, kakor sklicanje občnega zbora celo v inseratnem delu lista, ker se pravilno zaveda, da more biti list tem boljši in tem uplivenjši, čim več sredstev ima na razpolago.

Vsak list je danes trgovsko podjetje, ki je tem popolnejše, čim več gnetnih sredstev ima na razpolago. Načelnik murskosoboškega gremija pa ne pozablja tudi na zadnjo dolžnost, da se vedno oglasi v listu s poročili, ki zadevajo njegov ožji okoliš in vse trgovce, ter sporoča uredništvu lista vse potrebe trgovcev svojega gremija, da se more list potem res zavzeti za njih zahteve in braniti njih interese.

Nobenega dvoma ni, da bi bil ugled lista in s tem vsega stanu mahoma mnogo večji, če bi vsi trgovci brez izjeme sledili primeru idealno delujočega omenjenega načelnika. Informativna služba lista bi bila popolnejša, njegovo prizadevanje za stanovske interese uspešnejše, njegova sredstva večja in zato tudi njegova kvaliteta boljša, da bi bil tudi krog naročnikov vedno večji. Z le malo dobre volje je vse to tudi dosegljivo, če vsi slede primeru omenjenega tihega našega sodelavca.

Zasluga teh tihih in požrtvovalnih delavcev v stanovskih organizacijah je, če pridobivajo gospodarski sloji na veljavi. Noben interes gospodarskih slojev pa ne bo prezrt, če se ne bodo za napredek stanovske organizacije borili le nekateri, temveč vsi. Vseh mora biti zasluga rastočega ugleda organizacije gospodarskih krogov in ne samo nekaterih.

ludami in tehničnimi izpopolnitvami pri obdelovanju lesa, kolikor pride v poštev specijelno za mizarskega mojstra. Prednost pri sprejemu imajo mojstri, po razpoložljivosti mest pridejo na vrsto starejši mizarski pomočniki. V primeru, da se prijavijo preveliko število udeležencev, priredi zavod še en tak tečaj po možnosti en teden pozneje. Pripominjamo, da se bo ob priliki tega tečaja vršil tudi ogled več modernih opremljenih obrtniških delavnic. Oni, ki se nameravajo udeležiti tečaja, naj se prijavijo najkasneje do 28. maja t. l. Prijave se bodo sprejemale po vrstnem redu, ki bo merodajen tudi za sprejem udeležencev. Vpisnina za sprejem v tečaj znaša za mojstre 10, za pomočnike 5 Din. Udeleženci ne potrebujejo nikakih pripomočkov.

NAŠ LETOŠNJI VELESEJEM.

Še nekaj dni in otvoril se bo XII. Ljubljanski vzorčni velesajem. Kdor se je zanimal za gospodarsko življenje Evrope, ta je uvidel, da so se gospodarji vseh narodov potrudili v veliki meri pridobiti si svoj predvojni trg nazaj ali pa ga celo razširiti. Kot eno najuspešnejših sredstev uporabljajo pri tem svojem stremljenju vzorčne velesajme. Tudi Ljubljanskega velesajma so se naši gospodarski krogi poprijeli in bo tudi letos udeležba mnogobrojna in bogata. Pri tej priliki z zadovoljstvom ugotavljamo smoteno propagando, ki jo vrši uprava Ljubljanskega velesajma že vsa leta, da privabi čim večje število kupcev. Tudi letos bo Ljubljanski velesajem naravnost sijajno propagiran. Ne samo po mestih in trgih, v vsaki večji vasi se bo te dni zabliščal z naših prosvetnih domov, s cerkvenega zidu ali pa iz župniškega in občinskega poslopja ličen plakat letošnjega velesajma ter ljudstvo vabil, naj pride v dnevih od 4. do 13. junija t. l. v belo Ljubljano. Tu boš na velesajmu našel vse kar potrebuješ in mnogo, za kar si doslej mislil da moraš naročiti iz tujine, češ, da se ne izdeluje doma, ali pa da so domači izdelki manj vredni oziroma dražji. Ogled velesajma te bo pa prepričal, da temu ni tako. Zadovoljen s kupčijami, ki si jih sklenil na velesajmu, boš veselo odhajal domov s trdnim sklepom, da boš naročal blago pri trdkah, ki so izločile na velesajmu in katerih prvovrstne izdelke si zamogel od blizu sam ogledati in izbrati.

Pa tudi v inozemstvu je naš letošnji velesajem dostojno reklamiran. Vsa čast ministrstvu zunanjih zadev, ki je to akcijo podprlo in zastopstvom naše kraljevine v inozemstvu, ki jo z največjo pripravljenostjo uspešno izvajajo in se trudijo, da se bodo naši trgovinski stiki s sosednimi narodi poglobili, zrahljane vezi pa na novo utrdile.

KOMPENZACIJSKI POSLI S ŠVEDSKO

Dioničko društvo za promet proizvoda SKF, Zagreb kot importer švedskih proizvodov se zavzema za to, da vsled težav v deviznem prometu posreduje v kompenzacijskih eksportnih poslih iz Jugoslavije v Švedsko. Pri zaključku takih poslov bi omenjena tvrdka plačala na račun švedskih uvoznikov tukajšnjim izvoznikom v dinarjih. Radi tega se naj one naše tvrdke, ki se zanimajo za izvoz v Švedsko obrnejo na gori imenovano tvrdko, da si kompenzacijski posel v obojestransko korist lahko uredi.

Centralna zadruga za izvoz sadja

Pravkar je bil izdelan načrt pravil za Centralno zadrugo za izvoz sadja, ki naj bi bila naša osrednja organizacija, v kateri bi bila koncentrirana vsa trgovina s sadjem.

Potreba po taki zadrugi se javlja baš sedaj, ko ta grana našega gospodarstva preživlja z ostalimi vred težke čase in obstoja nevarnost, da bo še ta narodni dohodek reduciran na minimum.

Ob tej priliki je napisal v »Jugoslav. Lloyd« g. I. Stanišić daljši članek, v katerem naglašja in razpravlja o vseh vzrokih, ki so privedli do tega, da so se podvzeli koraki za osnivanje te centralne zadruge.

Predvsem je treba omeniti, da je sedanj način trgovanja poedincev doživel na vseh tržiščih velik fiasko. Nesmotna konkurenca med trgovci samimi, je škodovala njim samim. Trgovina s sadjem pa je toliko bolj delikatna trgovina, ker radi nevarnosti, ki obstoji, da se sadje pokvari, ne moremo z njim čakati ugodnega trenutka.

Pravilnik o standardiziranju in kontroli sadja je že mnogo pripomogel k izboljšanju razmer v tej grani, z novo centralo pa bi imeli korist i producenti i izvozniki.

Naročajte in širite »Trgovski list«!

Neorganizirani posamezni trgovci so do sedaj utrpeli že ogromno škodo, saj se je n. pr. dogajalo, da se je naše sadje ceneje prodajalo na Dunaju, Pragi ali Monakovem kot pa doma in to samo radi tega, ker je več trgovcev naenkrat navalilo na eno in isto tržišče, ki je tako bilo natrpano s sadjem. Tak izvoznik ga je potem moral prodati za vsako ceno.

Pa tudi tuji trgovci, ki prihajajo k nam, so v medsebojnem dogovoru, da pokupijo sadje po čim nižjih cenah in z dajanjem raznih predumov pod odušnimi pogoji doprinesli ogromno škodo.

Druge države so radi tega svojo produkcijo sadja že zaščitile in skrajni čas je, da se tudi mi ganemo. Naš izvoz sadja nam prinese letno 200 milijonov Din in je to vsekakor vsota, katere ne smemo podcenjevati.

Nova Centralna zadruga za izvoz sadja bi bila privatna ustanova ob sodelovanju Priv. agrarne banke in Narodne banke ter z moralno podporo države same.

Ta zadruga bi po točnem načrtu regulirala celoten izvoz, skrbela bi potem svojih zastopnikov v inozemstvu, da bi bile po-

samezne količine sadja pravilno in potrebam dotičnega trga razpodeljene. Skrbela pa bi tudi, da bi producenti prišli čimprej do svojega plačila. V ta namen bi dajala predujme v višini 70—80% prodajne vrednosti blaga, do katerih predumov bi imel vsakdo pravico, ki bi se izkazal, da je blago že v redu odposlal. Za tako poslovanje pa bi seveda morala imeti zadruga kredit pri Narodni banki in Priv. agrarni banki.

Upoštevanja vreden pa je tudi pomislek, katerega je glede te zadruge izrazil »Slovenec«, češ, da smatra za bolj oportuno, da se naj prvo izvede organizacija sadne trgovine po posameznih okoliših države, v kolikor ta še ni izvedena in šele nato naj bi se osnovalo centralno organizacijo; brez dobre krajeve organizacije bi ta ne mogla uspešno delovati.

Pri vsem tem je gotovo, da je neorganizirana trgovina v bodoče obsojena na dvomljive uspehe ter da bo le stalna organizacija lahko kos sedanjim težkim razmeram, v katerih se nahajajo vse izvozne države s svojimi produkti.

vendar jih poučeni krogi cenijo na 20 do 25 milijonov funtov.

Zagotavlja se, da opustitev zlatega standarda ni spojena z izdajo novega papirnega denarja v svrhu kritja državnih dolgov, iz enostavnega vzroka, ker je državni proračun za bodoče leto popolnoma izenačen in ker se je prejšnji zaključil celo s prav znatnim previškom. In res je izenačenje toliko kot zagotovljeno. Svet Društva narodov je plačevanje grških posojil v inozemstvu za eno leto odložil. Dalje hoče vlada letošnji import skrajšati za 7 do 8 mil., to je vsota, za katero je trgovska bilanca že skozi deset let pasivna. Vidimo, da se mora Grčija truditi za boljšo in večjo produkcijo in da je prisiljena k skrajni štedljivosti.

V Atenah samih je 20.000 avtomobilov, in kako luksuznih! Vsa ostala Grčija jih ima 10.000. Brezmejni luksuz, ki obstoja že deset let in ga uganja več tisoč družin, mora prenehati! Od teh tisočev družin ima povprečno vsaka tri vile, pogosto s 30 sobami za lastno porabo! Končati se mora ta žalostna komedija, dočim živi večina prebivalstva v največji revščini.

Dunajsko bilančno pismo

Ta teden pomeni za avstrijsko zasebno in državno gospodarstvo veliko odločitev. Gre za to, ali bo finančni odbor Društva narodov dovedel Banko za mednarodna odplačila od tega, da izplača že večkrat omenjeni kredit 100 milijonov šilingov in ga nakaže Narodni banki. Če se to ne bo zgodilo, se bo Avstrija hočeš nočeš morala posvetovati o transfernem moratoriju. Posojilo Društva narodov bi bilo izven običajnih mej, zanj so zagotovljene prav posebne varščine. Vsekakor nikakor ne gre, da bi se devizne zaloge Narodne banke še nadalje skrčile in bi slednjič izkrvale.

Cena zlata raste in tudi cena srebra se je dvignila, čeprav je kupčija majhna, posebno še, ker je prosta trgovina z zlatom prepovedana. Na borzi ni o kakšnem gibanju delnic nič opaziti. Šiling je doma popolnoma stabilen, in tudi iz inozemstva prihajajo dobre notacije. Naložni trg je nadalje brez veselja; manjka kupcev in notacije so večinoma zgolj teoretične. Odvišna denarna sredstva se še nadalje nalagajo v hranilnicah, ki jim daje občinstvo veliko prednost pred bankami.

Od bančnih bilanc manjka še zaključek Bankvereina. O dividendi tudi pri tej banki ni govora; videlo se bo, če je bilo sploh mogoče zaključiti bilanco brez zgube. Tudi Avstrija bo morala skoraj gotovo po nemškem in čsl. vzorcu glavni banko na novo urediti, da jo prilagodi popolnoma spremenjenim razmeram.

Industriji gre nadalje slabo. Upanje, da bodo uvozne prepovedi prinesle kakšno poživljenje, se doslej ni izpolnilo. Večina podjetij je navezana na eksport, ubožana domačija jim ne nudi dosti. Alpine Montan omejuje promet na vseh koncih in je ustavila obrat zadnjega plavža v Donawitzu, kakor smo že poročali. Vesti o velikih naročilih iz inozemstva (Japonska) so se izkazale kot neresnične. Pri Zveznih železnicah je finančni položaj nadalje napet, in za dolgo časa se je izjalovilo upanje na pocenitev obrata z večjimi investicijami in na dodelitev tako potrebnih naročil drugim tvrdkam. Tudi elektrifikacija je menda zaenkrat ustavljena. Tako ni nikjer mogoče povedati kaj tolažljivega.

Pomudbe: poupraševanja

Orient, Dealers in Chinese, Japanese Goods etc, Malta, Tower Road Sliema, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvornicami, ki bi izdelovale svilen spodnjo obleko za dame in svilene nogavice.

»Union« Export, Marko Kohn Bačka Petrovselo želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvornicami, ki izdelujejo žveplem natrij in kromov alaun.

Iz naših organizacij

Gremij trgovcev za srez Ljubljana v Ljubljani vabi na redni letni občni zbor, ki se bo vršil v sredo, dne 8. junija 1932 točno ob 8. uri zjutraj v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ulica 27, s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Proračun za leto 1932. 6. Presnovanje gremija po novem obrtnem zakonu in odobritev novih pravil. 7. Prenos poslova na novo upravo. 8. Volitev nadzornega odbora. 9. Razprava o izvedbi obligatornega bolniškega in starostnega zavarovanja. 10. Slučajnosti. — Če ob določeni uri ne bo navzočih zadostno število članov, se bo sklepalo o predmetih dnevnega reda eno uro kasneje, to je ob 9. uri dopoldne (§ 374. obr. zak.). Samostojni predlogi se morajo predložiti članstvu najkasneje 3 dni pred občnim zborom (§ 378. obrt. zak.).

»Slavija«, jugoslov. zavar. banka v Ljubljani

je imela dne 28. maja 1932 svoj IX. redni občni zbor. Zaključni računi za poslovno leto 1931 so zadovoljivi, posebno še, če se upošteva splošna gospodarska kriza, ki je bila proti koncu leta vedno večja. Skupna premija v poslovnem letu 1931 znaša Din 28.040.000, medtem ko je znašala prejšnje leto Din 28.500.000. Ta odpad na premiji je posledica padca cen gotovih zavarovanih predmetov in pa pomanjkanja denarnih sredstev med poljedelskim prebivalstvom, kar smo videli posebno pri zavarovanju proti toči.

Rezerve zavoda so narastle na Din 49.818.000 od lanskih Din 43.900.000. Na škodah, ki jih je likvidirala s priznanim kulancem, je izplačala banka »Slavija« med svoje zavarovance tekom poslovnega leta 1931 Din 13.140.000 Din. Glavnica njenih življenjskih zavarovanj je koncem 1. 1931 narastle na Din 225.700.000.

Radi odpisa akvizicijskih stroškov življenjskega oddelka in padca vrednostnih papirjev se izkazani čisti dobiček 21.472'42 Din pridelki splošnemu rezervnemu fondu.

Razstave: sejmi

Pohištvena obrt na letošnjem spomladanskem Ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija bo prav razkošno zastopana. Razstavljeni bodo izdelki pohištvenih in stavbnih mizarjev v vseh slogih moderne kulture, ki bodo kos vsem današnjim zahtevam, pa najsibogledne precizne izdelave in oblike ali pa glede solidnosti in konkurenčnosti. — Naše občinstvo je lahko na mizarskih razstavah Ljubljanskega velesejma na lastne oči opazovalo ves povojni razvoj domačega mizarstva ter se prepričalo, da se nahaja že naravnost na zavidljivi višini. To velja tako glede strokovne odličnosti izdelkov kot glede umetniškega okusa, s katerim so izdelani. Vsak kupec, pa najsi ima izbran umetniški okus, z lahkoto najde primerno blago. Interesenti so vljudno vabljeni, da si razstavo ogledajo, nato pa sklenejo čimveč kupčij, ki bodo razstavljalcem najlepše priznanje, obenem pa vzpodbuda k nadaljnjemu napredovanju.

Ljubitelji prirode v stanovanju prirede na letošnjem velesejmu od 4. do 13. junija lepo pestro razstavo sobnega rastlinstva in živalstva, keramike, slik in fotografij sobnega rastlinstva in živalstva, metuljev in hroščev. Sodelujejo: Klub akvaristov v Ljubljani, Društvo za varstvo in rejo ptic pevk v Ljubljani, Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani, Entimološki klub v Ljubljani, Slovenski likovni umetniki, Fotoklub Ljubljana in Keramična šola v Ljubljani.

Po svetu

Trust solitra v Chile se bo pričel pogajati z evropskimi producenti umetnih gnojil o eventualnem sodelovanju.

Izvoz iz Jugoslavije je bil v aprilu z 271 milijoni Din za 158'5 mil. manjši kot v lanskem aprilu, v prvih štirih letošnjih mesecih pa z 905 milijoni Din za 686 mil. manjši kot v isti lanski dobi.

Baker se na mednarodnih trgih ponuja že za 5'40 do 5'45 cents, kar je izredno nizka in najnižja dosedanja cena.

Kriza naših plovbnih družb je vedno večja; vsled pomanjkanja transportov bo Dubrovačka vzela iz obrata štiri ladje ali pet, Babarović dve, Jgsl. Lloyd in druge družbe pa tudi po nekaj ladij.

Albanska Narodna banka poroča, da se je moglo albansko gospodarstvo v preteklem letu obraniti težkih motenj le z brezobrestnim posojilom Italije v znesku 10 milijonov zlatih frankov.

S sladkorno peso obdelana zemlja v Jugoslaviji meri letos 33.529 hektarov proti 36.920 ha v preteklem letu, kar je 9'18% manj. Splošno je v Evropi kulturni areal sladkorne pese letos manjši kot je bil lani.

Južna Afrika ostane pri zlatem standardu; kljub pripadnosti k Britanskemu imperiju govorijo njene koristi za ohranitev zlate valute.

Samo še 400.000 stotov pšenice je v Ogrski na razpolago za eksportne namene; kljub neugodnim razmeram se je posrečilo Ogrski prodati razen gornje količine ves pšenični previšek. Rži je še manj.

XII. Donavski sejem v Bratislavi se vrši v dneh od 21. avgusta do 1. septembra.

Sejem v Libereu se vrši letos v dneh od 13. do 19. avgusta.

Otvoritev konkurza nad družbo Kreuger in Toll ter nad osebo Kregerjevo zapuščino je bila razglašena te dni. Zakon velja do konca februarja 1933.

Trgovska bilanca Ogrske v aprilu izkazuje 26'2 mil. pengö uvoza in 26'7 mil. pengö izvoza za 30'5 in 13'4 milijonov manj kot v lanskem aprilu.

Astra Romana, Royal Dutchovemu koncernu pripadajoča petrolejska družba v Bukarešti, zaključuje poslovno leto 1931 po odpisu 435 milijona lejev (leto prej 452 milijonov) z zgubo 123'6 milijonov lejev proti čistemu dobičku 495 mil. lejev in 6-odstotni dividendi v letu prej.

Srebrne novce po 50 in 100 lejev je dala kovati rumunska vlada. V obtok bodo prišli 1. avgusta t. l.

Za inflacijo se zavzema večina zadevnega odbora v ameriškem senatu.

Hapag in Severonemški Lloyd bosta zložila delniško glavnico v razmerju 3:1.

Tekstilno podjetje Cosmanos d. d. v Češki so hoteli popolnoma likvidirati; ker so se pa zaloge zredčile in ker povpraševanje raste, bo začelo podjetje deloma zopet obratovati.

Beg kapitala na Japonskem je dosegel v zadnjem času pol milijarde jenov; vlada se ne namerava zateči k zasilnim odredbam, ker bi to položaj le še postrilo.

Zveza žitnih trgovcev in eksporterjev se je ustanovila za Dunavsko banovino v Novem Sadu.

Brezposelnost v Nemčiji je padla v prvi polovici maja za 64.000 oseb na 5.875.000; lani je padla v istem času za 147.000 oseb.

Dotok inozemskega denarja v Švico je iz varnostnih in drugih razlogov postal zopet močnejši.

Nemčija in Egipt sta se pogodila, da bosta skozi tri leta zamenjavala umetna gnojila in bombaž. Gnojila bo dajala Nemčija, bombaž Egipt.

Francoški kartel umetne svile, ki je bil pred kratkim ustanovljen, bo pričel z reorganizacijo trga (zvišanje cen) in se bo nato pogajal z evropskim kartelom.

Standard Oil Co je ceno goriva za New York nepričakovano znižala za cele 4 cents na 9½ cents.

Fordova družba je zaključila preteklo leto z zgubo 53'5 mil. dolarjev proti dobičku 44'5 mil. dol. za leto 1930.

Sveže najfinejše norveško
RIBJE OLJE
iz lekarne
Dr. G. Piccoli-ja
v Ljubljani
se priporoča bledim in slabotnim osebam

Gospodarske težkoče Grčije

V zadnjem času se o Grčiji in o njenih političnih ter gospodarskih težkočah zelo veliko govori in piše. Grčija je naš sosed in nas morajo tamošnji pojavi vsekakor zanimati. Zato bomo napisali par besed o gospodarskem položaju Grčije v zadnjem času.

Pred kratkem je Grčija opustila zlati standard, drugič v teku desetih let, kar je javno mnenje seveda zelo razburilo. Opustitev zlatih standarda je naravna posledica nujnih okoliščin in ni prostovoljna. Zlato kritje drahme, ki je znašalo pred funtovo krizo 34 milijonov dolarjev, je padlo do maja na 13'3 milijonov. Samo to dejstvo že zadošča, da nam razloži neugodni položaj trgovske bilance in pa težkoče, v katere je zašla grška vlada. Brez dvoma je, da so zlati standard zato opustili, da dosežejo še v zadnjem hipu kolikor mogoče ugodne rezultate, zlasti še, ker je Grčija v posebno tesnih zvezah z Londonom; tam je že skozi desetletja bila najeta večina grških državnih posojil in so dobile razne znatne industrije v zadnjih letih mnogo kapitala. S tem, da je Grška banka samo devize nabavljala in ni nobenih oddajala, da je sama razpolagala z mnogo premajhnimi zalogami in so bile te namenjene skoraj izključno le za žito in nekatera brezpogojno potrebna živila, sta bili težko prizadeti trgovina in industrija, ki sta nabavljali svoje surovine iz inozemstva. Mislili so vsled pomanjkanja premoga opustiti že ves železniški in pristaniški promet. Vse zaloge so bile izčrpane. Vsled pomanjkanja operacijskega materiala je bilo ogroženo celo zdravljenje bolnikov v bolnišnicah.

Od septembra preteklega leta dalje so postale razmere na Grškem popolnoma anormalne. Poleg angleškega funta, ki ga je navajala Grška banka in ki je baziral na stabilizacijskem zakonu iz leta 1923 (1 funt = 300 drahem), je obstojala tajna devizna trgovina, ki je imela, čeprav ni bila zakonito avtorizirana, vseeno ekstenzno možnost. Funt, ki je bil enak 300 drahmam, je pred nekaj časa narasel na 500 drahem. S tem je bila stabilizacija drahme faktično opuščena in se ni moglo več dopustiti, da bi Grška banka še nadalje prodajala funt po 300 drahmam, dočim je bila faktična vrednost skoraj dvojna. V zvezi z opustitvijo zlatega standarda so izdali najstrožje odredbe proti nedovoljeni devizni trgovini, ki je razpolagala z več milijoni funtov. Trgovina je pod kontrolo Grške banke postala javna; moglo se je ugotoviti, če prodaja v bankah zares odgovarja pravim potrebam dežele, to se pravi, da je ta trgovina namenjena za nakup onih predmetov v inozemstvu, ki so za deželo neobhodno potrebni. Dalje je bilo sklenjeno, da se devize obdavčijo z 10 do 25 odstotki za kritje grških poljedelskih produktov, in sicer po starem tečaju 300 drahmam za 1 funt. Diferenca se dodeli krušni blagajni, s čimer se prepreči preveliko naraščanje krušnih cen.

Še ostrejša kot pomnožitev denarja je določba, da depoti v Grčiji z devizami in tujim denarjem trgujočih bank niso vračljivi pred pretekom treh mesecev, in sicer ne po onem funtovem tečaju, ki temelji na stabilizaciji drahme, temveč po vsakratnem tedanjem tečaju. Sicer ne obstoji uradna statistika o višini teh depotov,

Uvozniki vina v Českoslovaški

Za uvoz našega vina v Českoslovaško se zanimajo naslednje tvrdke:

Wilhelm Bergmann, Reichenberg, Fleischergasse;
Leo Cantor, Reichenberg, Karlsgasse;
Eduard Soyka Sohn, Reichenberg;
Gottfried Tugemann's Nachf. Karl Sachers, Reichenberg, Zillergasse;
Karl Storm, Reichenberg, Klotildenstr.;
Emil Bondi, Maffersdorf bei Reichenberg;
Franz Czakert, Teplitz-Schönau;
Max Eisner, Teplitz-Schönau;
Adalbert Graf, Leitmeritz;
Wilh. Hauser, Maffersdorf bei Reichenberg;
J. C. John, Gablonz a/N.;
Hugo Kornfeld, Theresienstadt;
Krebs & Ott, Teplitz-Schönau;
Gustav Pick, Teplitz-Schönau;
Franz Petrides, Teplitz-Schönau;
H. Sonnenschein, Teplitz-Schönau;
C. Spitzer & Freud, Leitmeritz;
Jul. Wzl. Schneider's Nachf. Hugo Weinberg, Tetschen;
D. Weiner, Tratenau;
Herman Seiche, Reichenberg Wienerstr.;
M. Dub, Tratenau;
Reichhold Jaekel, Schönwald, Bez. Friedland i. B.;
Alois Kammel, Parschnitz bei Tratenau;
Petrides, Knorr, Weinhandels-Ges. m. b. H., Teplitz-Schönau;
N. Jungmann, Aussig;
Robert Pick, Gablonz a. N. Humboldtgasse;
Karl Sperl, Rumburg;
Ludwig Abeles, Warnsdorf;

Brüder Margolius, Leitmeritz;
Leopold Hameder, Warnsdorf;
W. Schiller & Sohn, Lobositz;
Fritz Hensel, Reichenberg, Bahnhofstr. No. 55.
Centromise, alk. spol., Praha XII, Pštroska 11;
J. & B. Fischl, Praha-Karlín, Havlíčkova 284;
Gross & Neumann, Praha-Karlín, Palackého 344;
Josefa Oppelta synovec, Praha I., Staroměstské n. 6;
Alois Réhák, Praha II., Hybernská 7;
E. Sýkora a spol., Praha-Karlín, Havlíčkova 10;
Sudík & Bedřich, Praha II., Karlovo nám. 550;
Globus vinarská společnost, Praha I., Celetná 8;
Miroslav Körper, Praha-Karlín, Havlíčkova 4;
Společnost pro obchod vínem a likéry, spol. sr. o. Karel Klein, Praha-Karlín, Královská 7;
Josef Spitzer, Praha-Karlín, Královská 7;
Vinné sklepy českých hostinských, alk. spol., Praha XII, Fochova 35;
Alois Linka, Praha II., Hybernská 11;
Josef Lippert, Praha II., Příkopy;
Achar & Pudil, Praha-Žižkov, Prokopa 11;
F. J. Herbst, Praha XII., Premyslova 12;
Václav Saněk, Praha-Karlín, Královská 53;
Adolf Tosek, Praha XIII., Italská 8;
V. Karas, Hostivař;
Batri Tauberové, Praha-Vysočany.

REFORMA FINANCIRANJA VRUSIJI

Ker so pokazale dosedanje metode financiranja v Rusiji razne nedostatke, bo sovjetska vlada sistem financiranja na novo reorganizirala. Dekret od 6. t. m. ureja ustanovitve štirih specialnih bank za financiranje industrije, poljedelstva, zadružništva in komunalne gradbenosti. Vse banke spadajo pod finančni komisariat in imajo nalogo — in ravno to je novost pri reorganizaciji —, da ne dovoljujejo le dolgoročnih kreditov, temveč tudi subvencije; in subvencij ni treba vrniti. Banke dobijo sredstva deloma iz vlog podjetij, ki spadajo v njih delokrog, deloma iz državnih subvencij, za kar so vpostavljene v proračunu posebne postavke. Sovjetska vlada se vrača torej k prejšnjemu sistemu decentraliziranega financiranja narodnega gospodarstva, potem ko so bila približno eno leto veljavna močno centralistična načela.

REFORMA DELNIŠKEGA PRAVA V OGRSKI ODLOŽENA

Pred približno enim letom so izdelali v ogrskem justičnem ministertvu zakonski osnutek za reformo delniškega prava, a je bil tako od interesentov kot od trgovskega in finančnega ministertva označen kot nesprejemljiv. Zato so ga hoteli predelati. Sedaj je pa vlada dogovorno z interesi načrt sploh odložila, ker se v sedanjih razmerah, sredi najtežje gospodarske krize, ne more jamčiti za izvedbo tako globoko segajoče reforme potrebna objektivnost.

ZA ZLATO IN PROTI NJEMU

V Švici je svetnik Schirmer predlagal opustitev zlatega standarda kot sredstvo za omiljenje sedanje krize; proti njemu je nastopil notranji minister dr. Meyer z izjavo, da bo zvezna vlada z vsemi sredstvi skušala obdržati zlati standard, v švici, da bi opustitev zlata uničila švicarsko narodno premoženje. »Zlato je varnejše kot vlada, varnejše kot borza.« Vsekakor je značilno, da se je mogla celo v Švici z njenim izrednim zlatim kritjem poročiti misel opustitve zlatega standarda.

VINSKI ZAKON IN KLETARSKI VEDEŽ

Pravkar smo prejeli to knjigo. Trdo vezano. XII+176 strani. Cena 50 Din. V samozaložbi pisca; Andrej Zmave, Maribor, Gosposka ulica 50. Čekovni račun št. 16.086 pri poštni hranilnici, podružnica v Ljubljani. Za vinarje, vinarske in kletarske zadruge, kletarje, gostilničarje, trgovce z vinom in spirituozami, za vinske konsumente in kletarske kontrolne organe, pa tudi za pravniko, narodnega gospodarja, organe finančne uprave in prometne ustanove. O aktualnem izdanju še izpregovorimo.

SVETOVNA PRODUKCIJA HMELJA

Pridelek hmelja v Nemčiji v preteklem letu se navaja s 136.000 stoti, v Českoslovaški s 136.300 stoti, v Jugoslaviji s 33.000 stoti, Poljski 36.000, Franciji 12.000, Belgiji 7000, Rusiji 25.000, Angliji 190.000 stoti itd. Evropa izkazuje skupaj 673.000 stotov. Amerika je pridelala 245.000 stotov, Kanada 11.200, Avstralija 20.000 stotov. Veš svetovni pridelek znaša torej okoli 950.000 stotov. Te številke so bile podane v seji Bavarskega statističnega deželne urada; bavarsko mesto Nürnberg je središče trgovine s hmeljem in se zbira tam vsi važni statistični podatki. Kmalu se bodo vršila nova pogajanja glede pridelovalnega prostora, kar je v zvezi z rastočim ali padajočim konsumom.

TUDI FRANCOŠKA PRODUKCIJA PADA

Produkcija železa in jekla je padla v Franciji približno na polovico rekorda iz leta 1929, zaloge premoga so dosegle 3-5 mil. ton. Volnena industrija dela s ca 40 odstotki svoje kapacitete, bombaževa s ca 50%. Rentabilnost francoske industrije je padla od leta 1929 dalje za ca 30%. Vzrok so vedno enake mezde; kar je zopet posledica protekcionistične agrarne politike in s tem zvezanega visokega življenjskega standarda. Dočim je padel indeks industrijskih izdelkov od 669 na koncu leta 1929 na 400 koncem leta 1931, je ostal agrarni indeks pri 491. Letos sta se še bolj razmaknila: industrijski indeks je padel nadalje na 388, agrarni se je dvignil na 510. Rentabilnostne težkoče industrije so v veliki meri tudi posledica kreditnih omejitev od strani bank. Francoska vlada je vsled popolne izpraznitve blagajn pričela z izdajo 3 milijard državnih zakladnih menic, kojih obrestovanje koleba po tekoči dobi med 1 1/4 in 1 3/4 %.

Kje se dobe sejemske legitimacije. Legitimacije za obisk letošnjega XII. Ljubljanskega velesejma od 4. do 13. junija t. l. po Din 30.— prodajajo vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, župni uradi, prosvetna društva, tiskoprometne ustanove in večje železniške postaje Dravske banovine. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada Ljubljanskega velesejma. Organizacije in ustanove, katere bi želele prevzeti prodajo legitimacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad velesejma. Preskrbo prenočišči v hotelih ali privatnih stanovanjih za obiskovalce XII. Ljubljanskega velesejma od 4. do 13. junija bo prevzel letos Stanovanjski urad velesejma, ki bo posloval na glavnem kolodvoru nepretrgoma noč in dan. Posebna komisija Stanovanjskega urada bo pregledala vse prijavljene sobe, tako da bodo obiskovalci dobro in poceni preskrbljeni s čistimi in udobnimi prenočišči.

IV. velika razstava perutnine in kunccev v Ljubljani

Kmetijska družba v Ljubljani priredi potem svojih članov odsekov za perutninarstvo in kuncerejo svojo IV. veliko razstavo. S tem hočejo rejci pokazati uspehe rejce, ki so jih dosegli s temi prekornimi živalmi v preteklem letu.

Dne 3. junija t. l. bodo posebne komisije strokovnjakov ocenjevale razstavljene živali. Za razstavo neprimerne živali se bodo vrnila, najlepše pa nagradile. 4. junija ob 10. uri bo slovesna otvoritev razstave na Velessejmu.

Dosedaj se je prijavilo 62 razstavljalcev perutninarjev in 34 kuncerejcev. Živali bodo razstavljene v prostornih kletkah, deloma pa tudi v skupinah. Od perutnine bodo zastopane vse pasme, ki jih gojijo člani z uspehom, kakor: precejšnje število rjave štajerske zagorske kokoši, bele štajerke, plimetke, Rhode Islande, leghorn, rjave, bele in črne orpingtonke, italijanske jerebičarke, sultan beli, jokohamo kokoši, sulmdolske, razne race, kakor khaki Campbell in indijske tekalke, japonske goske, turška gos, bronasti purani in kapuni raznih pasem. — Od kunccev: belgijski orjaki, dunajski plavci, kastoreksi, dunajski orjaki, orjaški šeki, srebrci, angora itd., sploh kuncji, ki se sponašajo tudi za kmetjsko rejo. Razstava traja ves čas velesejma in to od 4. do 13. junija t. l. v »K« paviljonu na Velessejmu. Vsak 100 obiskovalec, ki bo plačal v tem paviljonu 2 Din, bo nagraden s primerno živalco. Dijaštvo in vojaštvo pod vodstvom predstojnikov ne plačajo nikake vstopnine. Odbor kakor tudi vsi razstavjalci so objavljeni v Velessejskem katalogu. Iz povedanega sledi, da bo ta razstava vseskozi polna in zanimiva. Kmetijska družba hoče s tem propagirati še večjo gojiteljstvo in vzbuditi zanimanje za rejo malih živali posebno med kmetjskim ljudstvom.

I. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO O STANJU HMELJSKIH NASADOV.

Zaltec v Savinjski dolini, dne 28. maja 1932.

Ne sicer prestroga, vendar dolgo trajajoča zima, ki se je raztegnila čez mesec marc, je precej zadrževala spomladanska dela v hmeljskih nasadih. V vsej nagli se je hmelj obrezoval in so se postavljali hmeljski drogi.

V prvi polovici meseca aprila in tudi začetkom meseca maja ni bilo ugodnega vremena in so se nadaljna dela izvrševala le presledkoma.

Sedaj se hmeljarji bavijo deloma še s prvim, deloma pa tudi že z drugim napeljevanjem hmeljskih trt, ki so v zgodaj obrežanih nasadih dosegle že 1—1 in pol m visokosti.

V nekaterih legah se je pojavil bolhač in hmeljska stenica, ki sta povzročevala nekaj škode. Vsled deževja minulih dni je nastalo bolj hladno vreme, ki je ustavilo umičujoče delovanje navedenih škodljivcev.

Glede kupčije ni kaj poročati.

Letina 1931 je skoro razprodana.

Društveni odbor.

Varnostne naprave na strojih. Število težjih in smrtnih nezdod delavstva zaposlenega pri raznih strojih narašča od leta do leta. Pri nabavah strojev, žag in drugih naprav se delodajalci ne zavedajo, da marsikateri stroj itd. nima predpisanih varnostnih naprav in se potem silno jeze, zakaj se prodajajo stroji, ki ne ustrezajo predpisom, vsled česar se jim naknadno povzroča visoke stroške za montažo predpisanih varnostnih naprav. Da se temu pride v okom, bo stroje, žage in druge naprave, ki jih razstavljajo razni producenti tu in inozemstva na letošnjem XII. velesejmu v Ljubljani od 4. do 13. junija, pregledal inspektor dela v Ljubljani, če so opremljeni s predpisanimi varnostnimi napravami, odnosno če odgovarjajo tozadevnim predpisom. Stroji, ki nudijo dovoljno varnost, dobe označbo »Opremljeni s potrebnimi napravami«. Inspekcija dela v Ljubljani. Takó bo interesentom omogočena najboljša in sigurna izbira vsakovrstnih strojev.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Kdor dela za svoje glasilo, dela najuspešnejše za koristi svojega stanu in samega sebe.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Izpr. trž. nadzornik Hugon Turk:

Živalske jedilne tolšče splošne trgovine

2. Svinjska mast.

Za surovim (presnim) maslom je najvažnejša jedilna tolšča svinjska ali prašičeva mast, ki se iz tolščenega tkiva domačih prašičev pridobiva in sicer izključno s tem, da se ga enostavno raztopi ali v posebnih kotlih ali tudi v malem nad prostim ognjem. Amerikanski način iztiskanja pri nas ni v navadi in ne prihaja v trgovino.

Svinjska mast je praviloma bele barve, katere je tem čistejša, čim boljše je njena kakovost. Gostota masti naj bo čvrsta, zasta, okus mil, duh prijeten, ne močan.

Kemijska sestava in fizikalna (zunanja) svojstva so precej različna in odvisne v glavnem od krme, katere se daje živalim; znano pa je tudi, da se svinjska tolšča zelo razlikuje po različnih telesnih delih (»slanina« iz hrbta, mast od prsnih strani, tolšča trebušnih delov »trebušna slanina«, in iz trebušne dupline »salco«). — Pri vseh živalskih tolščah je nekoliko pod 1/2% preostankov drugih telesnih tkiv (tkanin) kot n. pr. mišic, vezne, elastične i. dr. tkanine, katere dobimo pri cvrtju kot »ocvirke«, v malih delcih pa jih ostane tudi v raztopljeni svinjski masti sami.

Svinjska mast se topi že pri 36—48°C, strdi pa pri 25—32°C, njena specifična teža pri 15°C = 0.931 do 0.938.

V tuji trgovini na veliko razlikujejo pod ameriškim vplivom sledeče kvalitete: 1. »neutral lard« (iz trebušnega sala, pečic, opornjaka), 2. »leaf lard ali catted rendered lard« (iz prejšnjih tolšč pod 1. ter slanina iz hrbta) in 3. »prime steam lard« (tolšča iz vseh delov telesa in preostankov pod 1.). — Domača naša trgovina pa ne pozna teh razlik, ampak samo po telesnih delih t. j. slanino in salco ter po izvoru zaklanih prašičev (domača, banaška itd.), potem še kot debela soljena slanina, debela prekajena slanina, tenka mesnata slanina (»hamburška« s.).

Kot manjvredna svinjska mast je ona, ki ima zopern okus po ribah oziroma ribjem olju, kar se pripeti, če krmijo prašiče s preobilno ribjo ali mesno moko ali z odpadki iz klavnic; dalje vsa ona mast, ki se je pridobila ob črevah in ki bi morala biti v trgovini kot taka označena; končno je tudi mast temne barve (»prismojenac«) v realni trgovini manjvredna.

Nerabna kot jedilna mast je svinjska mast, ki je žaltava, ali sploh slabega duha, slabega okusa, potem mehansko onesnažena ter zabarvana mast.

Škodljiva človeškemu zdravju je plesniva, gnila in ona mast, v kateri se nahajajo bolezenske klice ali kali (spore) ali celo naravnost strupene snovi.

Nepoštena manipulacije s svinjsko mastjo so: domesavanje vode, naravne ali take, kateri se je dodalo ogljikovo-kislilni alkalij ali boraxa; dodatki skrobovega kleja in moke; primesi krede, ilovice; primešavanje loja in prodaja raznih tolščnih zmesi kot pristno svinjsko mast in še mnogo drugega.

Na trg prihaja svinjska (prašičeva) mast ali naravnost v mesnicah, trgovinah ali stojnicah, v veliki trgovini pa v lesenih sodovih (»tierces«) ali tudi v lesenih bednjih (kiblah).

Ce se goveje tolšče previdno razstopi, pridobi se fina, čista maščoba, katero imenujejo v trgovskem prometu »premier jus« oziroma tudi »jedilni loj«. Točneje povedano se rabi izraz »premier jus« le za govejo tolščo iz izbranih delov govejega telesa, katere se je raztopila s posebno nizko temperaturo, kvečjemu pri 55—60°C in se je razpuščena mast skrbno očistila; »jedilni loj« pa imenujejo govejo tolščo od manj dobrih delov govejega tolščenega tkiva, ki pa je po dobroti blizu »premier jus«.

»Premier jus« (= prvi sok) se pridobiva torej iz goveje tolšče, ki se nahaja ob pljučah, ledvicah, mrežicah, ob srcu itd., kakor vidimo iz prav izbrane tolšče, katero imenujejo nemški »Rohkern«, pa tudi primissima ali prima blago; manj čisti material iste vrste daje »secunda premier jus«. — Za izdelavo teh vrst maščobe je potrebno natančno odbranje (sortiranje), očiščenja in previdne raztopitve pri — kakor že omenjeno — pri nizki toploti (nikdar ne čez 60°C). Radi teh nizkih stopinj se v tolšči ne uničijo morebitne škodljive kvi, posebno ne bakterije živalskih nalezljivih bolezni, zato se za »premier jus« ne smejo rabiti tolšče bolnih goved, ravno tako tudi ne tolšče, ki so

se spridile radi dolgega ali neprikladnega ležanja in shranjevanja.

»Premier jus« je manj ali več živahne rumene barve, prijetnega milega okusa, raztopi se že pri 42–50° C, polagoma ohlajena ima kristalinično zunanjo sestavo (>zdrobasta<); blago ne sme dišati po smodi ali pečenki, ker je to znamenje, da se je rabil slab material ali pa, da se je pri izdelavi napravila napaka.

Jedilni loj se izdeluje kakor gori povedano, vendar je priprava večinoma manj skrbna. Kot material se porabljajo preostanki od »premier jus-a« in vse preostale vrste govejega loja, čegar kakovost ne izključuje neposredne uporabe kot jedilna toščica; neraben je loj, ki je dolgo ležal, se izpridil ali pa, ki se je pridobil iz živalskih kadavrov ali bolnih živali.

Jedilni loj ima precej enake lastnosti kot »premier jus«, edino da je navadno svetlejša barve; okus njegov spominja na govejo pečenko, in ne sme biti žaltav ali žarek, tudi ne sme dišati po smodi ali imeti okusa po gnilobi.

»Premier jus« in jedilni loj se v nemški trgovini nazivljata tudi »Kern- oder Nierenfett«. Njihova uporaba v gospodinjstvu (v kuhinji) je precej neznatna; pred vsem pa služita oba za nadaljno izdelavo margarine, posebno »premier jus« za pravo oleomargarino, potem tudi za razne mešanice jedilnih toščic.

V trgovini s tema toščicama velja za nepošteno: odprodaja izkvarjenega blaga; potem blaga, ki ne odgovarja svoji normalni kakovosti; razpečevanje takih toščic iz ovčjega loja (brez izrecne deklaracije); prodaja mešanic s tujimi toščicami in olji (bombaževu olje). Tudi primesi soli, sladkorja in barv niso dovoljene v realni kupčiji.

Na trgovski trg pošiljajo »premier jus« in jedilni loj skoraj izključno v velikih lesenih sodovih (kadeh), redkeje v lesenih bednjih (kiblah) ali v zavojih s pergamentnim papirjem.

Dobava-prodaja

Oddaja del pri popravilu konjušnice in šupe pri Dravskem intendantskem skladišču v Ljubljani se bo vršila potom ofertne licitacije dne 14. junija t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. junija t. l. ponudbe glede dobave 500 kg kristalne sode, 300 komadov krtač-ribaric in 60.000 kg negašenega apna; dne 8. junija t. l. pa glede dobave železnih mostovnih konstrukcij. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. junija t. l. ponudbe glede dobave členov za kotle in jekla. — (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 3. junija t. l. ponudbe glede dobave 140 kg papirnatih vrečic. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 13. junija t. l. ponudbe glede dobave orodja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 30. junija t. l. se bo vršila pri Dravski delavnici v Ljubljani ofertna licitacija glede dobave 15 m³ bukavih desk; dne 1. julija t. l. pa glede dobave 15.000 kg nafte, 600 kg cilindričnega olja, 750 kg strojnega olja in 50 kg bencina. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni delavnici).

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 3. junija t. l. ponudbe glede dobave 200 kg papirnatih vrečic. Direkcija državne železarnice Vares-Majdan sprejema do 8. junija t. l. ponudbe glede dobave 50.000 kg moke; do 15. junija t. l. pa glede dobave tračnic, bele kovine, kositra, žebeljev, žičnega pletiva, žice, email-laka in sikativa. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 9. junija t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg moke, 200 kg testenin; do 16. junija t. l. pa glede dobave konjske opreme. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. junija t. l. ponudbe glede dobave 800 kg pisane bombaževine. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 13. junija t. l. ponudbe glede dobave lesa; do 26. junija t. l. pa glede dobave 1 računskega električnega stroja. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 30. junija t. l. ponudbe glede dobave 700 kg žičnikov, 100 kg pocinkane bodeče žice, 92 komadov borovih gred, 75 m gonilnih jermen in 400 m manesmanovih jeklenih cevi. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Vršile se bodo naslednje licitacije glede dobave živil (mast, fižol, testenine, riž, kis, zdrob, čebula itd.): Dne 10. junija t. l. pri 14. artilerijskem polku v Varaždinu, dne 11. junija t. l. pri 2. planinskem pešadijskem polku na Sušaku, dne 13. junija t. l. pri 8. konjeniškem polku »Kraljeviča Andreja« v Čakovcu, dne 14. junija t. l. pri 2. pionirskem polku v Kar-

lovcu, dne 15. in 17. junija t. l. pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.) — Dne 18. junija t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu licitacija glede dobave bencina, strojnega olja, plinskega olja, motornega olja, petroleja, cilindričnega olja, motornega bencina itd.; dne 21. junija t. l. pa glede dobave 30.000 kg testenin, 30.000 kg riža, 20.000 kg fižola, 500 kg paprike in 500 kg čaja. (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.) — Dne 7. junija t. l. se bo vršila pri Upravi Dravske stalne vojne bolnice v Ljubljani licitacija glede dobave mesa, mleka in žemelj za čas od 1. julija do 30. septembra 1932. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti upravi).

Ljubljanska borza

Tečaj 30. maja 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2271:52	2282:88
Berlin 100 M	1327:92	1338:72
Bruselj 100 belg	786:15	790:09
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curij 100 fr.	1097:35	1102:85
London 1 funt	206:89	208:49
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5574:38	5602:64
Pariz 100 fr.	221:22	222:34
Praga 100 kron	166:23	167:09
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	287:30	289:70

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Kranj.
Besedilo: Viktor Omersa, družba z o. z.
Obratni predmet: Izdelovanje lovskih patron na tovarniški način in trgovina s temi predmeti.

Družbena pogodba z dne 14. novembra 1928 in popravek z dne 27. aprila 1932.
Družba je ustanovljena za nedoločen čas.

Visokost osnovne glavnice: 20.000 Din.
Na to vplačani zneski v gotovini: 20.000 dinarjev.

Poslovodje: Omersa Viktor, posestnik in trgovec, in Omersa Minka, trgovčeva soproga, oba v Kranju, Kokrško predmestje št. 51.

Družbo zastopa in zanjo podpisuje po en poslovodja, in sicer tako, da postavi pod natisnjeno, pisano ali s štampiljko odtisnjeno besedilo firme svoj lastnoročni podpis.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 6. maja 1932.

Firm. 415/32. — Rg. C. V 70/1.

Sedež: Studenci, Erjavčeva ulica 6.

Besedilo: Cvetko in drug, trgovina z mešanim blagom v Studencih.

Obratni predmet: Trgovina z mešanim blagom.

Družbena oblika: Javna trgovska družba od 17. oktobra 1931.

Družabniki: Cvetko Marija, trgovka in posestnica v Studencih, Erjavčeva ulica št. 6, Klobasa Ana, trgovka v Studencih, Erjavčeva ul. št. 6.

Za namestovanje upravičen: vsaka družabnica samostojno.

Podpis firme se vrši na ta način, da ena izmed družabnic pristavi pisanemu, tiskanemu ali s štampiljko odtisnjenemu besedilu tvrdke svoje ime.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, odd. III., dne 12. maja 1932.

Firm. 452/32 — Rg. A III 207/1.

Tržna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 27. maja 1932 je bilo pripeljanih 225 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5–6 tednov stari, komad 95 do 100 Din, 7–9 tednov 130 do 150, 3–4 mesece 180 do 250, 5–7 mesecev 300 do 350, 8–10 mesecev 400 do 450, 1 leto 500 do 750 Din, 1 kg žive teže 5 do 6:50, mrtve teže 8 do 9 Din, koza 60 Din. Prodanih je bilo 180 svinj in 1 koza.

Davčna uprava Ljubljana — mesto razglasa navodila za vlaganje prošenj za odpis davčnih zaostankov

Davčni zavezanci, ki dolgujejo davek iz prejšnjih let — pred 1929 letom — lahko zaprosijo po odredbi § 14 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 26. marca 1932 in v tem členu predvideni višini za odpis teh davkov. Davčni zavezanci, ki stanujejo v okolišju davčne uprave za mesto Ljubljana, predložijo prošnje pri tej davčni upravi.

Prošnje je treba kolkovati z Din 25.—, priloge pa z Din 2.—. Prošnja mora vsebovati naslednje podatke: Kraj, kjer je prosilec zadolžen z davkom; imovinsko stanje z označbo nepremične imovine; vrednost ostale premične imovine; s čim se prosilec bavi, od česa živi in kraj, kjer stanuje.

Prošnji je treba priložiti: 1. izvleček iz zemljiške knjige; 2. potrdilo o imovinskih razmerah. To potrdilo izda na uradnem obrazcu občina, kjer prosilec stanuje in občina, v kateri je prosilec zadolžen z davkom; 3. druga pismena dokazila o imovinskem stanju.

Izjave o dolgovih prosilcev se bodo uvaževale, ako vsebujejo znesek dolga in ime upnika.

Če ima davčni zavezanec davčne zaostanke pri raznih davčnih upravah, mora vsaki davčni upravi predložiti posebno prošnjo. Rok za vlaganje prošenj poteče dne 26. junija 1932.

Davčna uprava za mesto v Ljubljani, dne 20. maja 1932.

Hranilnica Dravske banovine

Telefon štev. 2483

Ljubljana, Knafljeva ulica 9

Rač. pošt. hran. št. 10.680

prej

Maribor

Kranjska hranilnica

Celje

Tu naložite na najboljše obresti svoje prihranke. Za vloge in vse obveznosti jamči Dravska banovina z vsem premoženjem in vso davčno močjo

Najvarnejša naložitev denarja
Denar se lahko pošilja tudi po Poštni hranilnici
Najvišje obrestovanje

TRIKOTAŽA IVAN SAVNIK

Tvornica rokavic in trikotaže DRAVSKA BANOVINA
Izdeluje vse vrste triko-rokavic, kot:

Simplex,
Duplex,

Sveden-imit. svile itd. od najnavadnejše do najfinejše vrste!

Zahtevajte ponudbe in vzorce!

KLİŠARJE
vseh vrst fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLİŠARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Brzjavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletgovina kolonijalne robe.
Velepražarna kave.
Mlini za dišave.
Črna postrežba.

Ljubljana
Dunajska cesta 33
Ustanovljeno leta 1840

Zaloga spirita, raznega žganja in konjaka.
Mineralne vode.
Ceniki na razpolago.

Čitajte in razširjajte »TRGOVSKI LIST«!